

Prima instanță: Judecătoria Criuleni, judecător E. Sanduța

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători A. Panov, M. Anton, N. Simciuc

ÎNCHEIERE

15 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător – Svetlana Filincova,

Judecători –

Iurie Bejenaru, Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Șon Ecaterina, prin intermediul avocatului Aurelia Grigoriu, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2017, prin care a fost respins apelul Ecaterinei Șon și menținută hotărârea Judecătoria Criuleni din 29 iulie 2016, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Ecaterinei Șon, în interesele Axeniei Crasniuc, către Galina Stoian, intervenienți accesorii Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Criuleni, Oficiul Cadastral Teritorial Criuleni, persoană terță notarul public Petru Chirtoacă, cu privire la recunoașterea nulității contractelor de donație și încasarea cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă:

La 25.11.2014, Șon Ecaterina, în interesele Axeniei Crasniuc, a depus cerere de chemare în judecată către Galina Stoian, intervenienți accesorii Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Criuleni, Oficiul Cadastral Teritorial Criuleni, persoană terță notarul public Petru Chirtoacă, cu privire la recunoașterea nulității contractelor de donație și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 05.05.2010, de către notarul public Petru Chirtoacă, a fost întocmit contractul de donație în baza procurii, eliberat din numele Axeniei Crasniuc, pe numele pârâtei Galina Stoian, potrivit căruia, ultima a primit în dar bunurile imobile, ce aparțineau reclamantei și anume, terenul pentru construcții cu suprafața totală de 0,2711 ha și construcțiile amplasate pe acest teren, care constau din casa de locuit individuală cu suprafața de 100,2 m², casa de locuit individuală cu suprafața de 89,0 m², construcție accesorie cu suprafața de 26,2 m², construcție accesorie cu suprafața de 18,4 m², construcție accesorie cu suprafața de 13,7 m².

În baza contractului de donație, Galina Stoian a reînregistrat, la 05.05.2010, bunul imobil pe numele său, iar Axenia Crasniuc, care nu avea un alt spațiu locativ, a rămas să locuiască în fosta sa casă.

În opinia reclamantei, la întocmirea contractului de donație, a fost încălcată legislația în vigoare, precum și drepturile legale ale moștenitorului testamentar Ecaterina Șon.

Prin hotărârea Judecătoria Criuleni din 28 iunie 2012, contractul de donație din 05.05.2010, a fost recunoscut parțial nul cu privire la casa de locuit individuală cu suprafața de 89,0 m², construcție accesorie cu suprafața de 26,2 m², de asemenea 0,12 ha din terenul pentru construcție aferent. În baza acestei hotărâri a fost înregistrat dreptul de proprietate pe bunul imobil menționat după Ecaterina Șon. După care, Ecaterina Șon a locuit în casa aparținută ei, avea grijă de Axenia Crasniuc și de facto îndeplinea obligațiile de tutore.

Pârâta Galina Stoian, din partea sa a manifestat în privința donatorului Axenia Crasniuc ingratitude gravă, exprimată prin indiferența totală față de persoana în vârstă, bolnavă și în incapacitate, și a refuzat în mod nejustificat să asigure întreținere ultimei. Ecaterina Șon s-a adresat către administrația publică locală cu un demers cu privire la numirea sa în calitate de tutore legal al Axeniei Crasniuc.

Prin hotărârea Judecătoria Criuleni din 14 august 2014, Axenia Crasniuc a fost declarată incapabilă, iar prin dispoziția Primăriei comunei Bălțata, r-1 Criuleni nr. 52 din 30 septembrie 2014, Ecaterina Șon a fost numită tutore pentru persoana incapabilă Axenia Crasniuc.

Prin urmare, consideră că contractul de donație necesită a fi recunoscut nul, ca fiind încheiat cu o persoană incapabilă, deoarece Axenia Crasniuc, nu înțelegea semnificația și consecințele acestei tranzacții. Astfel, Axenia Crasniuc, ca persoană incapabilă nu putea delega Galinei Stoian împuternicirile de a-i reprezenta interesele ei la încheierea din numele ei în beneficiul său a contractului de donație.

La 26.02.2015, Ecaterina Șon a depus, în interesele Axeniei Crasniuc, cerere de concretizare a cerințelor, în care a indicat, că la 24.03.2010, Axenia Crasniuc a eliberat pe numele pârâtei Galina Stoian o procură cu mai multe drepturi, printre care și dreptul de a înstrăina bunurile care îi aparțineau cu drept de proprietate, în baza art. 251 Cod civil, procura respectivă a fost eliberată cu dreptul de a încheia acte juridice cu sine însuși, contrapartida.

În baza acestei procuri, la 05.05.2010, notarul public Petru Chirtoacă, a întocmit contractele de donație din numele Axeniei Crasniuc, pe numele Galinei Stoian, prin care pârâta a primit în dar bunuri imobile ce aparțineau cu drept de proprietate Axeniei Crasniuc, și anume, terenul pentru construcții cu suprafața totală de 0,2711 ha și construcțiile amplasate pe el, casa de locuit cu suprafața de 100,2 m², casa de locuit individuală cu suprafața totală de 89,0 m², construcție accesorie cu suprafața de 26,2 m², construcție accesorie cu suprafața de 18,4 m² și construcție accesorie cu suprafața de 13,7 m², situate în satul Bălțata, r-1 Criuleni.

Prin alt contract de donație din aceeași dată, au fost înstrăinate loturile agricole, și anume, terenul agricol cu suprafața de 1,2518 ha, terenul agricol cu suprafața de 0,3099 ha și terenul agricol cu suprafața de 0,2099 ha, situate în extravilanul comunei Bălțata, r-1 Criuleni.

Contractele menționate au fost înregistrate la Oficiul Cadastral Teritorial Criuleni în aceeași zi, în calitate de proprietar fiind înregistrată pârâta Galina Stoian.

Consideră, că la întocmirea contractelor de donație, au fost comise mai multe încălcări ale legislației civile în vigoare și ale dreptului de proprietate. Astfel, pârâta Galina Stoian a acționat cu rea-credință față de Axenia Crasniuc, încă din momentul eliberării procurii, cunoscând despre faptul că aceasta de mulți ani este grav bolnavă, este invalid de gradul II, fapt confirmat prin locul semnării și autentificării procurii - domiciliul reclamantei, fără discernământ, nu putea să-și dea seama de consecințele semnării procurii, avea nevoie de ajutor permanent, ducând-o în eroare prin promisiunea că va avea grijă de ea, expres a prevăzut în procură dreptul de contrapartidă, și prin încheierea contractelor de donație cu sine însuși a însușit astfel toate bunurile ce aparțineau Axeniei Crasniuc.

Până la depunerea acțiunii, în casa litigioasă a locuit Axenia Crasniuc și Ecaterina Șon, pârâta însă după încheierea contractelor de donație, nu a mai vizitat donatorul și nu i-a acordat vreun ajutor.

Conform raportului de expertiză psihiatrico-legală ambulatorie nr. 473a-2014, maladia psihică a Axeniei Crasniuc a progresat după vârsta de 70 ani, iar la momentul eliberării procurii ultima împlinise deja 80 ani, fiind invalid de gradul II și nu putea dirija cu acțiunile sale, respectiv, contractele de donație urmează a fi declarate nule în baza prevederilor art. 222 și 228 Cod civil, actul juridic fiind încheiat de o persoană fără capacitate de exercițiu și încheierea actului juridic determinat de comportamentul dolosiv sau viclean al unei dintre părți.

Prin cererea de concretizare a cerințelor, reclamanta a solicitat declararea nulă a contractului de donație a bunurilor imobile, autentificat de către notarul Petru Chirtoacă, la 05 mai 2010, înregistrat cu numărul 2508, în partea transiterii în dar de către Axenia Crasniuc către Galina Stoian, a terenului pentru construcții cu suprafața de 0,1511 din suprafața totală de 0,2711 ha cu construcțiile amplasate pe acesta, și anume, casa de locuit individuală cu suprafața de 100,2 m², construcție accesorie cu suprafața de 18,4 m², construcție accesorie cu suprafața de 13,7 m², situate în satul Sagaidac, comuna Bălțata, raionul Criuleni, cu radierea din Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate al Galinei Stoian; declararea nulității contractului de donație încheiat între Galina Stoian și Axenia Crasniuc, autentificat de către notarul Petru Chirtoacă la 05.05.2010, înregistrat cu numărul 2509, prin care Galina Stoian a primit în dar de la Axenia Crasniuc terenul agricol cu suprafața de 1,2518 ha, terenul agricol cu suprafața de 0,3099 ha și terenul agricol cu suprafața de 0,2099 ha, situate în extravilanul comunei Bălțata, cu radierea din Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate al Galinei Stoian; încasarea de la pârâta Galina Stoian în beneficiul Ecaterinei Șon a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoria Criuleni din 29 iulie 2016, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2017, acțiunea a fost respinsă.

La 04.08.2017, Șon Ecaterina, prin intermediul avocatului Aurelia Grigoriu, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei date și a hotărârii primei instanțe, cu trimiterea cauzei

la rejudecare.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel a examinat cauza în lipsa unui participant la proces la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată, decizia instanței de apel nu este motivată și instanța s-a expus evaziv asupra argumentelor apelului.

La 30.10.2017, Avocatul Liliana Baghici, în interesele Galinei Stoian, a depus referință la cererea de recurs, prin care a solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Șon Ecaterina, prin intermediul avocatului Aurelia Grigoriu, ca fiind inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin.(1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.433 lit. a) din Codul de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Dat fiind faptul că temeiurile declarării recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art.432, Completul reține că, reieșind din prevederile art.437 alin.(1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau acelor circumstanțe ale aplicării eronate ale normelor de drept material sau procedural, care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, criticile aduse de recurentă, însoțite de argumentarea circumstanțelor de fapt ale pricinii, percepute din propriul punct de vedere al recurenteii, nu pot duce la admisibilitatea recursului, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art.432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă asupra reaprecierii probelor și circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de judecată.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenteii cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

Se cere a fi precizat că, specific recursului declarat în condițiile secțiunii a 2-a, Capitolul XXXVIII, Cod de procedură civilă, este că recursul nu provoacă o rejudecare a fondului pricinii. Rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Abordarea recurenteii în speță evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de judecată, iar argumentele recursului nu permit

identificarea omisiunilor sau erorilor instanței de apel, care ar impune declararea recursurilor ca fiind admisibile.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, iar recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, caracter care nu poate fi evidențiat de cererile de recurs în cauză.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin.(2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Șon Ecaterina, prin intermediul avocatului Aurelia Grigoriu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecător

Svetlana Filincova,

Judecători –

Iurie Bejenaru

Maria Ghervas